

STORTINGET

Representantforslag 240 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Nikolai Astrup, Anna Molberg, Aleksander Stokkebo, Tina Bru, Mahmoud Farahmand og Mudassar Kapur

Dokument 8:240 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Nikolai Astrup, Anna Molberg, Aleksander Stokkebo, Tina Bru, Mahmoud Farahmand og Mudassar Kapur om en handlingsplan for å styrke finansnæringen i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge står overfor en betydelig omstilling, og landet trenger flere ben å stå på i fremtiden. Norge trenger arbeidsplasser som bidrar til høyere verdiskaping og inntekter til fellesskapet. Finansnæringen er en av Norges mest produktive næringer. Næringen står for 2 pst. av sysselsettingen og bidrar med 6 pst. av landets verdiskaping. Etter petroleumsnæringen og kraftproduksjon, som begge har grunnrenteskatt, er det finansnæringen som bidrar med mest skatteinntekter, med over 20 mrd. kroner.

De siste månedene har det blitt klart at Norge ikke har konkurransedyktige rammebetingelser sammenlignet med landene rundt oss. Flere forvaltere har valgt å flagge ut sine verdipapirfond til Finland og Sverige, og stadig flere aktører tilbyr nå sine tjenester i Norge gjennom selskaper i Luxembourg. Dette skyldes at rammevilkårene er bedre i våre naboland enn i Norge.

I januar valgte for eksempel Storebrand, som er Norges desidert største forvalter av verdipapirfond med 1 300 mrd. kroner under forvaltning, å flagge ut alle sine fond til Sverige. Dersom dette fortsetter, vil det svekke den norske finansnæringen betydelig og bidra til at Nor-

ge blir et sted for å markedsføre og selge finansprodukter, fremfor at en bygger opp og ivaretar forvaltningskompetansen og verdiskapingen her i landet.

Det er derfor behov for å gjennomgå rammevilkårene for finansnæringen, identifisere utfordringer og muligheter og legge en handlingsplan for hvordan finansnæringen i Norge kan vokse fremover.

Å ha en stor og velfungerende finansnæring kan gi enklere tilgang til finansiering for norske selskaper. Forskning viser at geografisk nærhet mellom finansinstitusjoner og bedrifter har påvirkning på kapitaltilgang. Det eksisterer en «home bias», som betyr at investorer er mer tilbøyelige til å investere i sine hjemmemarkeder. Derfor er det viktig å ha en mangfoldig og levedyktig finansnæring i Norge. Dette er særlig relevant for små og mellomstore bedrifter og oppstartsselskaper.

Internasjonale erfaringer underbygger betydningen av sterke finanssentre. City of London er en sentral drivkraft i britisk økonomi og bidrar med 97 mrd. pund til landets produksjon. Det tilsvarer 4 pst. av Storbritannias totale bruttoprodukt. Stockholm har gjennom målrettet satsing bygget opp et sterkt finansteknologimiljø, som har resultert i flere «unicorns» som Klarna og iZettle. Luxembourg har gjennom gunstige rammevilkår og høy kompetanse blitt et ledende europeisk sentrum for fondsindustrien.

Norge har særlige fortrinn innen finans, som bør utnyttes bedre. Landet har høy digital kompetanse, stor tillit til institusjoner og betydelige forvaltningsmiljøer (både i og utenfor Statens pensjonsfond utland (NBIM)), og Norge har verdensledende miljøer innenfor sjømat, energi og maritim sektor. Samtidig ser man en økende internasjonal konkurranse om å tiltrekke seg finansvirksomhet. EU har gjennom kapitalmarkedsunionen ambisiøse mål om å styrke europeiske finans-

markeder. Asia bygger raskt ut sine finanssentre, og flere europeiske byer har posisjonert seg etter Brexit. Norge må henge med.

Den teknologiske utviklingen endrer finansnæringen fundamentalt. Kunstig intelligens, blokkjede-teknologi og nye betalingsløsninger skaper muligheter, men også utfordringer. Ifølge en rapport fra Bloomberg, omtalt i Finansavisen, kan globale banker kutte opptil 200 000 stillinger i løpet av de neste tre til fem årene som følge av KI-implementering.

Det er nødvendig med en langsiktig handlingsplan for at norsk finansering kan utvikle seg innenfor stabile rammevilkår og slik kan den bli mer konkurransedyktig i fremtiden. Betydelige deler av finansnæringens rammevilkår er politisk bestemte og kan påvirkes av politikk. Derfor er det også et poeng å ha en politisk forankret handlingsplan for denne næringen.

Elementer i handlingsplanen kan være å:

- sammen med Norges Bank vurdere hvilke forutsetninger som må på plass for at NBIM kan trekke flere av fondets funksjoner og ansatte «hjem» for å bidra til et sterkere finansmiljø i Norge
- gjennomgå og modernisere det norske regulatoriske rammeverket for finansnæringen for å sikre konkurransedyktige vilkår sammenlignet med nordiske og europeiske konkurrenter, samtidig som hensynet til finansiell stabilitet ivaretas. Spesielt må særnorske regler for fond gjennomgås, som reglene for delfond, alternative investeringsfond, akkumulerende andelsklasser med mer
- opprette et hurtigspor for arbeidsvisum for spesialister innen kunnskapsnæringer for å sikre tilgang på internasjonal kompetanse
- utvikle en nasjonal handlingsplan for finansteknologi (FinTech) som inkluderer konkrete tiltak for å tiltrekke seg internasjonale aktører og støtte oppstart av nye selskaper

- sikre langsiktig stabilitet i skatt og regulatoriske rammer for å gi finansnæringen gode og forutsigbare vekstvilkår, herunder gjøre endringer i utflyttingsskatten
- legge til rette for god konkurranse og mangfold i sektoren, slik at finansaktører kan være virksomme i hele landet
- sikre at norske finansinstitusjoner har konkurransedyktige rammevilkår for å kunne delta i internasjonale finansmarkeder, særlig med tanke på EU/EØS-regelverket. Det vil være viktig at Norge har et regelverk som er mest mulig tilpasset EU på dette området, og at Norge bruker handlingsrommet i EØS-regelverket aktivt for å gjøre det mest mulig attraktivt å etablere seg i Norge
- gjennomgå kapitalkrav og andre regulatoriske krav for å sikre at disse ikke unødig hindrer konkurranse og innovasjon i finanssektoren
- sikre et fremragende utdanningstilbud innen finans, finansteknologi og bærekraftig finans ved de fremste utdanningsinstitusjonene på fagfeltet
- gjennomgå mandatene i virkemiddelapparatet for å bidra til å utløse mer privat risikokapital og et sterkere venturemiljø i Norge, herunder rendyrke Investinor som et fond i fond-instrument
- styrke Finanstilsynets kompetanse og kapasitet for å håndtere nye finansielle produkter og tjenester, særlig innen digitale aktiva, kryptovaluta og bærekraftig finans.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g:

Stortinget ber regjeringen utarbeide en handlingsplan for å styrke finansnæringen i Norge.

10. april 2025

Nikolai Astrup

Anna Molberg

Aleksander Stokkebo

Tina Bru

Mahmoud Farahmand

Mudassar Kapur

